

SESJA
Z ABSOLUTORIUM – STR. 6-7

JAK POWSTAŁY
SUWAŁKI?

– STR. 8

WIRTUALNA NOC
BIBLIOTEK – STR. 12

DWUTYGODNIK SUWAŃSKI

ISSN 2300-4207

7.07.2020 r.

nr 14/190 rok XXX

Nakład 5.000 egzemplarzy

A portrait of an elderly man with white hair and a serious expression, wearing a white cassock with a blue stole and a white collar with blue embroidery. He is holding a blue book in his right hand. The portrait is set within a gold-colored frame.

SUWAŁCZANIN
TRZECHESETLECIA

>> LIMERYKI LATEM

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach zaprasza do udziału w czternastej edycji konkursu literackiego „Suwańskie limeryki latem”.

W tej edycji konkursu, w 300-lecie Suwałk, specjalnie cenione będą utwory zawierające nazwy patronów suwańskich ulic. Celem konkursu jest popularyzacja poezji, a zwłaszcza tak mało znanej formy literackiej jaką jest limeryk, promocja Suwałk oraz Suwalszczyzny na mapie kulturalnej Polski, odkrywanie i wspieranie talentów literackich rodzimych i przyjezdnych, wzbogacanie codzienności o uśmiech i radość płynącą z twórczości literackiej.

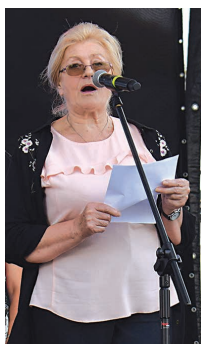
Suwańskie
limeryki latem
14 edycja

Prace konkursowe (w 3 egzemplarzach) należy dostarczyć do 31 lipca 2020 r. na adres Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, ul. E. Plater 33A, 16-400 Suwałki z dopiskiem na kopercie konkurs „Suwańskie limeryki latem. XIV Edycja”.

Szczegóły na www.bpsuwalki.pl

Konkurs zorganizowano pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Suwałk Czesława Renkiewicza.

Na zdjęciu uczestniczka konkursu w 2019 r. Lucyna Śniecińska z Suwałk wyróżniona dyplomem

Super Wakacyjna Promocja
od 1 lipca 2020 r.

DOM CHLEBA & SŁODKI ZAKĄTEK

Suwałki, ul. Sejnerńska 1

Zapraszamy: Pn-Pt: 7:00-17:00; Sob. 7:00-14:00 www.cymespiekarnia.pl

MIESZKANIA LOKATORSKIE

Już drugi budynek, na zasadach lokatorskich, realizuje, u zbiegu ulic Daszyńskiego i Szpitalnej, Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Suwałkach. Kolejne dwa budynki projektowane są przy ulicy Wojska Polskiego. To świetna okazja dla młodych mieszkańców naszego miasta, rozpoczynających dorosłe życie i nieposiadających oszczędności i zdolności kredytowej, aby uzyskać prawo do swojego mieszkania. Budynki wyposażone są w windy, do mieszkań przynależą komórki lokatorskie w piwnicy, istnieje możliwość zakupu garażu. Osoby zainteresowane zamieszkaniem w spółdzielni składają wniosek o budowę mieszkania. O kolejności przydziału decydować będzie data złożenia wniosku.

Zrealizowany budynek przy ul. I. Daszyńskiego 27A

Informacje o inwestycjach Międzyzakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej uzyskać można w siedzibie Spółdzielni przy ul. I. Daszyńskiego 25A pok. 3 lub telefonicznie pod numerem 87 567 12 36 wew. 35 i 36. Wzór wniosku o budowę dostępny jest w biurze i na stronie internetowej www.msm.suwalki.pl w zakładce „Inwestycje – Nowe Horyzonty”.

Koncepcja budynków przy ul. Wojska Polskiego

ZDANIEM PREZYDENTA

SUWAŃSKI
BUDŻET
OBYWATELSKI

Zakończył się etap oceny wniosków do Suwańskiego Budżetu Obywatelskiego na 2021 rok. Wiemy już, że pod głosowanie podanych będzie 28 propozycji – 6 projektów dużych, 12 małych i 10 kulturalnych. Niestety 3 projekty z powodów formalnych zostały odrzucone.

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim mieszkańcom Suwałk, którzy chętnie korzystają z tej możliwości. Dzięki Waszemu zaangażowaniu zmienia się Wasze najbliższe otoczenie. To Wy, drodzy Państwo kreujecie wygląd sąsiedztwa Waszych domów czy bloków.

Głosowanie nad propozycjami zacznie się 14 września i potrwa do 2 października. Ze wszystkimi zgłoszeniami można zapoznać się już na stronie Urzędu Miejskiego

w Suwałkach.

Jak co roku na karcie do głosowania znajdziemy ciekawe propozycje. Jest wniosek dotyczący budowy parkingu w sąsiedztwie stadionu piłkarskiego Wigry oraz hali widowiskowo – sportowej „Suwałki Arena”.

Jest też wniosek dotyczący budowy Bike

Parku przy ul. Stanisława Moniuszki czy Suwański Street Land – remont skateparku i budowa strefy do streetballa na terenie Zalewu Arkadia. Najwięcej propozycji zawierać będzie kategoria projektów małych. Wśród nich wyróżnia się: odtworzenie pomnika generała Józefa Dwernickiego na terenie dawnych koszar przy ulicy gen. K. Pułaskiego. Innym pomysłem jest ustawienie ledowego napisu „Suwałki” na suwańskich bulwarach.

Wśród 10 projektów złożonych w kategorii kulturalne lub społeczne na uwagę zwracają projekty: Blues&Rock w Suwałkach czy GAJ W CENTRUM – ekologiczna oaza między ul. Reja i Pułaskiego. Podobnie jak w poprzednich latach do wykorzystania w ramach SBO jest 2,6 mln zł. Ogłoszenie wyników odbędzie się 26 października.

Warto dodać, że nabiera tempa realizacja tegorocznej edycji Suwańskiego Budżetu Obywatelskiego. Mamy już rozstrzygnięte niektóre przetargi na mniejsze projekty oraz 2 duże – czyli budowę parkingów i zatoki autobusowej na ogrodach działkowych przy ul. Wyszyńskiego oraz budowę balonu nad boiskiem w Szkole Podstawowej nr 6.

Czesław Renkiewicz

>> ANKIETA
O SUWAŃSKIEJ ZIELENI

Prezydent Miasta Suwałk zdecydował o przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami Suwałk w sprawie oceny stanu zieleni miejskiej. Konsultacje społeczne potrwają do 31 lipca 2020 r.

– Kwestia wyglądu i pielęgnacji zieleni jest jednym z najpopularniejszych tematów w Suwałkach. W tej sprawie są kierowane do Urzędu petycje. Temat ten bardzo często poruszają Radni Rady Miejskiej, między innymi Wojciech Pająk. Postanowiłem zaangażować Suwałczan w proces oceny tego jak mamy dbać o zieleni, jakie mamy wykonywać nasadzenia, co zmienić, a może pozostawić to tak jak jest? Na te pytania ma odpowiedzieć specjalna anketa – informuje prezydent Czesław Renkiewicz.

Ankieta składa się z 13 pytań. Można ją wypełnić na stronach 15-16 tego wydania „DTS”. Wypełniony dokument należy dostarczyć do 31 lipca do Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach przy ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki lub elektronicznie pod adresem osgk@um.suwalki.pl. Ankietę można też wypełniać w formie elektronicznej na stronie www.um.suwalki.pl

>> WYBORY PREZYDENCKIE

13 870 suwałczan zagłosowało na Andrzeja Dudę w pierwszej turze wyborów prezydenckich. Uzyskał on 44,12% wszystkich głosów. Drugie miejsce zajął Rafał Trzaskowski, na którego zagłosowało 8744 suwałczan (27,82% głosów). Pozostali kandydaci uzyskali w Suwałkach: Szymon Hołownia – 4703 głosów (14,96%); Krzysztof Bosak – 2720 głosów (8,65%); Robert Biedroń – 594 głosów (1,89%); Władysław Kosiniak-Kamysz – 550 głosów (1,75%); Stanisław Żółtek – 82 głosy (0,26%); Marek Jakubiak – 54 głosy (0,17%); Paweł Tanajno – 53 głosy (0,17%); Waldemar Witkowski – 34 głosy (0,11%); Mirosław Piotrowski – 31 głosów (0,10%).

W Suwałkach zagłosowało 60,06% uprawnionych do głosowania. W najbliższą niedzielę 12 lipca druga tura wyborów prezydenckich. W Suwałkach można głosować w tych samych lokalach wyborczych co 28 czerwca. Ich wykaz opublikowaliśmy w poprzednim wydaniu „DTS”, oraz na: www.dwutygodniksuwalki.pl

W suwańskiej Bibliotece Publicznej im. M. Konopnickiej przy ulicy E. Plater 33 A znajduje się siedziba obwodowej komisji wyborczej nr 6

PREMIER W SUWAŁKACH

2 lipca premier Mateusz Morawiecki spotkał się z mieszkańcami Suwałk oraz samorządowcami z Powiatu Suwalskiego i Czesławem Renkiewiczem, prezydentem Suwałk. Oficjalnym celem spotkania było przekazanie informacji o wsparciu samorządów w ramach Tarczy Antykrzysowej uchwalonej przez parlament RP. W tym celu rząd powołał Fundusz Inwestycji Lokalnych. Są to środki przeznaczone na dotacje dla gmin, powiatów i miast, które mają zrekompenzować utratę dochodów spowodowaną ograniczeniami wprowadzonymi w związku z ogłoszeniem pandemii Covid-19.

W czasie spotkania premier Morawiecki przekazał samorządowcom symboliczne czeki. Suwałki otrzymały symboliczny czek na kwotę 7 185 337 zł. Zestawienie dofinansowania niektórych miast w regionie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju:

- Łomża – 9 100 tys. zł
- Elk – 7 900 tys. zł
- Suwałki – 7 185 tys. zł
- Augustów – 6 321 tys. zł
- Sejny – 569 tys. zł

WAKACYJNE DYŻURY PRZEDSZKOLI

Tegoroczna przerwa wakacyjna w suwalskich przedszkolach i oddziałach przedszkolnych potrwa do 31 sierpnia. Podobnie, jak w ubiegłych latach, wakacyjna opieka będzie dotyczyć tylko i wyłącznie dzieci, które w roku szkolnym 2019/2020 już uczęszczają do poszczególnych placówek. Z uwagi na zwiększone zapotrzebowanie rodziców liczba miejsc została zwiększona o 210 miejsc.

W lipcu dyżury będą w następujących przedszkolach i szkołach:

- Przedszkole nr 3, ul. J. Korczaka 4A (6 oddziałów),
- Przedszkole nr 4, ul. M. Skłodowskiej-Curie 7 (5 oddziałów) – przeniesienie działalności przedszkola ze względu na termomodernizację – do sal w Przedszkolu nr 2, ul. L. Waryńskiego 29,

KAPSUŁA CZASU

„DwuTygodnik Suwalski” zaprasza mieszkańców Suwałk do udziału w projekcie – Kapsuła Czasu, realizowanym przez Suwalski Ośrodek Kultury. Kapsuła zostanie zakopana w specjalnie wybranej lokalizacji na terenie bulwarów nad Czarną Hańczą, a zawierać ma informacje o Suwałkach i ludziach, którzy je tworzyli – tak, by była świadectwem czasów, w których żyjemy.

Dlatego redakcja „DTS” zwraca się do swoich Czytelników, aby przysyłała „Listy do przyszłości”, w których byłyby opisy codziennego życia. Jak lubią spędzać wolny czas, o czym marzą, czego życzą przyszłym pokoleniom. Materiały o dzisiejszym stanie społeczności naszego miasta, mogą okazać się wartościowe dla przyszłych badaczy.

Podpisane „Listy do przyszłości” prosimy przysyłać w formie elektronicznej na e-mail: kontakt@dwutygodniksuwalki.pl, lub w formie pisemnej: „DwuTygodnik Suwalski” ul. E. Plater 33A, 16-400 Suwałki, lub też osobiście do siedziby redakcji.

Przesłanie swojej pracy jest jednoznaczne ze zgodą na przetwarzanie danych osobowych, zgodnie z art. 6 lit. a. RODO.

- Przedszkole nr 5, ul. W. Witosa 4 (3 oddziały),
- Przedszkole nr 6, ul. A. Wierusza-Kowalskiego 19 (4 oddziały),
- Przedszkole nr 7, ul. gen. W. Andersa 10 (3 oddziały) – przeniesienie działalności przedszkola ze względu na termomodernizację do sal w 2 oddziałach w Przedszkolu nr 5, ul. W. Witosa 4 oraz 1 oddziału w Szkole Podstawowej nr 7,
- Przedszkole nr 10, ul. Nowomiejska 18 (2 oddziały) – przeniesienie działalności przedszkola ze względu na termomodernizację do Przedszkola nr 6, ul. A. Wierusza-Kowalskiego 19,
- w Szkole Podstawowej nr 7, ul. R. Minkiewicza 50 (3 oddziały),
- w Szkole Podstawowej nr 10, ul. J. Antoniewicza 5 (2 oddziały).

W sierpniu dyżury będą w następujących przedszkolach i szkołach:

- Przedszkole nr 1, ul. Raczkowska 41 (5 oddziałów),
- Przedszkole nr 2, ul. L. Waryńskiego 29 (4 oddziały),
- Przedszkole nr 8, ul. A. Putry 4B (6 oddziałów) – przeniesienie działalności przedszkola ze względu na termomodernizację do sal w Przedszkolu nr 6, ul. A. Wierusza-Kowalskiego 19,
- Przedszkole Specjalne nr 9, ul. Przytorowa 8 (3 oddziały),
- w Szkole Podstawowej nr 11, ul. Szpitalna 66 (3 oddziały).

Pełna informacja zawierająca harmonogram pracy przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w okresie lipiec-sierpień 2020 r. zawiera się w Zarządzeniu Nr 259/2020 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia przerw w pracy przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych opublikowanym na stronie bip.um.suwalki.pl

>> EKOLOGICZNIE I NOWOCZEŚNIE

W suwalskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej po roku realizacji inwestycji zbliża się termin uruchomienia instalacji spalania biomasy, którą tworzą dwa kotły na biomasę o mocy 12,5 MW każdy. Tym samym przybliża się zakończenie kolejnego etapu dostosowania całej instalacji ciepłowni do wymaganego po 2020 roku poziomu emisji określonego prawem unijnym. Inwestycja ta pozwoli na redukcję emisji gazów cieplarnianych o ok. 20 tys. ton rocznie oraz dodatkowo na wytwarzanie energii ciepłej, w tym ze źródeł odnawialnych. Nowe kotły będą opalane biomasą leśną czyli zrębkami drzewnymi. Nocą z 15 na 16 czerwca dokonano podłączenia nowej kotłowni biomasowej do istniejącego układu technologicznego Ciepłowni Głównej.

Inwestycja ta jest kontynuacją długoletniego procesu dostosowywania całej instalacji Ciepłowni Głównej do wymaganego poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, określonego prawem unijnym i polskim oraz ograniczania emisji CO₂. O tej inwestycji i planach rozwojowych firmy rozmawiamy z Michałem Buczyńskim, prezesem suwalskiego PEC.

– Jakie korzyści uzyska PEC dzięki budowie kotłów na biomasę?

– Przede wszystkim dywersyfikacja paliwa węglowego na takie, które jest zwolnione z uczestnictwa w systemie ETS, a co za tym idzie również z opłat związanych z funkcjonowaniem systemu. Mówimy tu o ogromnym obciążeniu jakim dla Spółki są koszty związane z emisją dwutlenku węgla – na umorzenie praw do emisji CO₂. Za rok 2019 wydaliśmy 14,7 mln zł (przy 5,8 mln zł w 2018 r.) Jednocześnie poprzez zastosowanie nowoczesnych urządzeń do oczyszczania spalin, oddziaływanie nowego układu technologicznego na środowisko będzie minimalne. Spełniać on będzie najsurowsze obowiązujące i przyszłe standardy emisyjne w zakresie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, co przekłada się bezpośrednio na komfort życia każdego mieszkańca naszego miasta.

Nie mogę tu nie wspomnieć również o drugim bardzo ważnym celu inwestycji, jakim jest zwiększenie mocy wytwórczej ciepłowni. Spółka musi nadać za rozwój miasta, np. by powstające nowe budynki, będące w zasięgu systemu ciepłowniczego mogły zostać podłączone do sieci miejskiej. Wymaga to od nas utrzymania rezerw mocy w źródle ciepła.

– A jakie znaczenie będzie miało to dla suwalczan?

– Europa i świat dokonują na naszych oczach „zielonego zwrotu”. Oznacza to m.in. coraz większy nacisk na wykorzystanie energii odnawialnej przy zaopatrywaniu w ciepło mieszkańców oraz mi-

nimalizowanie wpływu funkcjonowania przedsiębiorstw na środowisko. Suwalczan cechuje duża świadomość w tym zakresie i mają prawo żądać niskiemisyjnych technologii. PEC w swojej historii nigdy nie pozwolił sobie, aby jego działalność negatywnie wpływała na otaczające nas środowisko. Zbudowaliśmy, można powiedzieć, wzorcowe w Polsce, instalacje oczyszczania spalin i planujemy dalsze działania w tym zakresie. Wszystko po to by ciepło w naszych domach było ekologiczne, a procesy w których powstaje, cechowały się jak najmniejszym oddziaływaniem na wszystkie sfery ekosystemu.

– Skąd pozyskaliście środki finansowe na tę inwestycję?

– Budowa instalacji spalania biomasy w PEC w Suwałkach realizowana jest przy zaangażowaniu środków finansowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Spółka otrzymała na ten cel nieco ponad 15 mln zł dotacji oraz blisko 17,4 mln zł pożyczki.

– Jakie były dla Spółki ostatnie miesiące?

– Temperatury zewnętrzne zawsze oddziaływały na kondycję finansową przedsiębiorstw ciepłowniczych, poprzez wpływ na przychody ze sprzedaży energii ciepłej. Kończący się sezon grzewczy (tj. okres od października 2019 r.

do kwietnia 2020 r.) zamknął się przychodami ze sprzedaży ciepła niższymi o ponad 1 mln zł niż przyjęto w planach Spółki. Sprzedaż ilościowa ciepła PEC w Suwałkach w okresie od stycznia do kwietnia 2020 r. jest niższa o 6,3% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Jest tak pomimo znacznego wzrostu liczby odbiorców energii ciepłej, który przełożył się na wzrost mocy zamówionej (już po uwzględnieniu zaplanowanych redukcji) o 2,7%.

– A co ze stawkami ciepła w najbliższej perspektywie?

– Presja regulacyjna sprawia, że przedsiębiorstwa ciepłownicze w całej Polsce funkcjonują na granicy rentowności. Koszty funkcjonowania systemu ETS są zabójcze. Zamiast na inwestycje służące społecznościom lokalnym. olbrzymie środki finansowe wydawane są na umarzanie praw do emisji CO₂. Działania podejmowane przez PEC, przez wiele lat pozwalały na utrzymanie stabilnej ceny ciepła dla odbiorców. Niestety wzrost obrotów regulacyjnych oraz konieczność umarzania jednostek EUA sprawia, że konieczne staje się zwiększenie stawek za ciepło.

W maju 2020 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło, PEC w Suwałkach wystąpiło z wnioskiem do Prezesa

Urzędu Regulacji Energetyki o wzrost stawek. Wnioskowana podwyżka wynika w znacznej mierze ze wzrostu cen uprawnień do emisji CO₂ na giełdach europejskich w ostatnich 3 latach. W roku ubiegłym ceny uprawnień były czterokrotnie wyższe w porównaniu do roku 2017. Jak już wcześniej wspominałem za rok 2019 Spółka była zobowiązana wykupić prawa do emisji CO₂ za całkowitą kwotę 14,7 mln zł (dla porównania koszt zakupu uprawnień do emisji CO₂ za lata 2017 i 2018 wynosił odpowiednio 2,039 mln zł i 5,833 mln zł). Powyższe spowodowało, że na podstawowej działalności Spółki w 2019 r. związanej ze sprzedażą ciepła, odnotowano stratę w wysokości 5,4 mln zł (na każdym sprzedanym gigadżule energii ciepłej Spółka traci 6,43 zł w porównaniu 2019/2018 lub 13,40 zł, gdy porówna się lata 2019/2017). Udział kosztów CO₂ i paliwa stanowi obecnie niemal 51% kosztu wytworzenia jednego gigadżula energii ciepłej przy odpowiednio 38% i 47% w latach 2017 i 2018.

Jak widać koszt zakupu praw do emisji CO₂ jest głównym czynnikiem wpływającym na cenę ciepła, będąc jednocześnie parametrem całkowicie niezależnym od Spółki (analizując powyższe proszę nie zapominać, iż udział ceny zakupu paliwa malał w ostatnich latach). Aby w przyszłości zredukować koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂ rozpoczęliśmy budowę 2 kotłów na biomasę, których emisje są wyłączone z obowiązku umarzania uprawnień. Prowadzona równolegle termomodernizacja i przebudowa sieci miejskiej oraz wymiany węzłów grupowych na indywidualne, mają przyczynić się do zmniejszenia strat na przesyłaniu i dystrybucji, a tym samym zmniejszenia zużycia paliw i emisji dwutlenku węgla. Pozwoli to na ustabilizowanie cen i pozostanie konkurencyjnym dostawcą energii ciepłej dla mieszkańców naszego miasta.

– Dziękujemy za rozmowę

WYDARZYŁO SIĘ

● 5 lipca Suwalski Chór Kameralny Viva Musica pod dyрекcją Grzegorza Bogdana, Orkiestra Kameralna „La Notte” i sopranistka Małgorzata Trojanowska wystąpili w pokamedulskim klasztorze nad Wigrami i w suwalskiej konkatedrze pw. Św. Aleksandra w koncercie „Psalmy dla Niezłomnych”.

● 23 czerwca na skrzyżowaniu ulic: rotmistrza W. Pileckiego z gen. K. Pułaskiego i Armii Krajowej doszło do karambolu z udziałem kilku samochodów. Do kolizji zostało wezwane policyjne bmw, w które podczas interwencji w miejscu zdarzenia uderzył kierowca innego samochodu. Skrzyżowanie jest prawidłowo oznakowane, ale nie wszyscy zwracają uwagę na znaki drogowe. W sierpniu to skrzyżowanie ma być przebudowane w rondo.

● Białostocka spółka Mispol poinformowała Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach o zamiarze zwolnienia z końcem lipca 82 pracowników. Przyczyną jest zakończenie produkcji w suwalskim Zakładzie nr 1. Mispol w naszym regionie znany jest jako producent konserw mięsnych i pasztetów oraz karmy dla zwierząt. Przed dwudziestu laty firma otrzymała zezwolenie na prowadzenie działalności w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. W zamian za ulgi w podatku dochodowym, zainwestowała w suwalskiej podstrefie. Ulga już została wy-czerpana.

● Na terenie budowy ul. Kapitana Wojczyńskiego prowadzącej do suwalskiego lotniska znaleziono ponad 100 kg bomb – prawdopodobnie lotniczy niewybuch z czasów II wojny światowej. Odpowiednie służby usunęły niewybuch.

● Suwalski przedsiębiorca oskarżony o gwałt 18-latką trafi na dwa i pół roku do więzienia. Taki prawomocny już wyrok zapadł w suwalskim Sądzie Okręgowym. Prokuratura zarzuciła 43-letniemu mężczyźnie, że w lutym 2018 roku zwałił 18-latkę do swojego domu i tam ją zgwałcił. Sąd zdecydował, że przedsiębiorca musi też zapłacić poszkodowanej 40 tys. zł zadośćuczynienia i ją przeprosić.

● Od 1 lipca Anna Naszkiewicz kieruje nową suwalską Galerią Sztuki „Stara Łaźnia”, która podlega Suwalskiemu Ośrodkowi Kultury.

● 3 lipca dyrektor suwalskiego I LO im. Marii Konopnickiej Dorota Jabłońska odebrała z rąk Ministra Obrony Narodowej certyfikat uczestnictwa w „Programie CyberMIL”. W roku szkolnym 2021/2022 w suwalskim I LO powstanie klasa o profilu kryptologicznym.

>> POZYTYWNA OCENA 2019 ROKU

W porządku obrad czerwcowej sesji znalazła się m.in. debata nad Raportem o stanie Miasta Suwałki za 2019 r., głosowanie nad udzieleniem wotum zaufania Prezydentowi Miasta Suwałki, rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2019 r. oraz głosowanie nad absolutorium dla Prezydenta. Z uwagi na konieczność zapewnienia uczestnikom sesji bezpiecznych warunków obradowania w czasie pandemii koronawirusa COVID-19, rajcowie po raz kolejny spotkali się poza ratuszem, w Parku Naukowo-Technologicznym „Polska Wschód”. Poza osobami, związanymi bezpośrednio z przedmiotem obrad, w sesji udział wzięli poseł Paweł Krutul oraz suwalczanie.

głównie na infrastrukturę, czyli projekty na które czekali mieszkańcy. Pieniądz na inwestycje powinien pracować dalej i dawać mieszkańcom perspektywę, zarówno odległą, jak i natychmiastową. Tak było ze skomunikowaniem Kameny i wielu innych osiedli, by dojazd do pracy był szybszy. Tak było z oddaniem Suwałki Arena, w której grają Plusligowi siatkarze, z bulwami stającymi się wizytówką miasta, z nowym miejscem na kulturę w starej łaźni oraz odrestaurowanym dawnym ROKiS-em, odnowionymi boiskami przy szkołach i nowym żłobkiem, który zachował kształt klasycystycznej kamienicy. Tych zadań było bardzo dużo, i dużo to kosztowało. Część z tych zadań zrealizowana była na kredyt. Pytanie, czy można nie inwestować wolniej? Oczywiście, niektórzy tak zrobili, wla-

DEBATA NAD RAPORTEM

Raport o stanie miasta, został przedstawiony Radzie Miejskiej po raz drugi, choć od 11 lat ma miejsce w Suwałkach praktyka jego opracowywania i publicznego udostępniania. Raport o stanie miasta zaprezentował prezydent Suwałk Czesław Renkiewicz. Ustawodawca wprowadzając wymóg prezentacji raportu radnym, przewidział możliwość zabierania głosów w debacie także mieszkańcom, którzy złożą wniosek poparty podpisami co najmniej 50 osób. Z tego uprawnienia skorzystali: Piotr Wasilewski oraz Katarzyna Karaszewska, którzy zabrali głos jako pierwsi. Ponadto, w dyskusji uczestniczyli: dyrektor SP 11 Piotr Zieliński, radny Jacek Juskiewicz, przewodniczący Młodzieżowej Rady Miejskiej Jakub Amelian, radny Kamil Klimek, przewodnicząca Rady Seniorów Wiesława Kwaterska oraz radni: Sławomir Sieczkowski, Karol Korneluk i Tadeusz Czerwiecki.

GŁOSOWANIA NAD WOTUM I ABSOLUTORIUM

Wystąpienia przedstawicieli klubów i ugrupowań w RM Suwałk (fragmenty przemówień – ze skrótami redakcji) poprzedziły głosowanie nad absolutorium.

Wojciech Pająk, przewodniczący klubu „Łączą nas Suwałki”:

W 2019 r. nałożyły się na siebie najważniejsze, ale i kosztowne inwestycje. Wydatkowano ponad 150 mln zł,

śnie rezygnując z inwestycji. Wiemy jednak, że kiedyś skończy się zastrzyk środków z funduszy unijnych. To unijne wsparcie to wiatr w żagle tej łodzi, w której wszyscy płyniemy. Klub Łączą nas Suwałki jest odpowiedzialny za ten wspólny rejs i poprze jego kierunek, udzielając absolutorium Prezydentowi Suwałk.

Jacek Juskiewicz, przewodniczący klubu „Prawo i Sprawiedliwość”:

Jeśli mówimy o zmianach klimatycznych, no to może bardziej zwróćmy uwagę na rolę PEC, jako centralnego ośrodka zaopatrzenia w ciepło, że-

by ci którzy zechcą, mogli podłączyć się do sieci miejskiej. Wskaźniki PEC-u dotyczące zmniejszenia emisji pyłów i CO₂ oraz zmniejszone opłaty za przekroczenie emisji CO₂ wskazują, że trzeba podłączyć się do PEC-u. Niestety wielu mieszkańców, tego nie może zrobić, bo się spółce nie opłaca. Czy więc wynik finansowy miasta jest ważniejszy, czy możliwość proekologicznego myślenia? Problem klimatyczny jest szerszy niż tylko sadzenie drzew, czy działania miękkie, m.in. konferencje i programy. Odnosząc się do oceny budżetu, my jako klub radnych PIS tego budżetu nie tworzyliśmy i nie autoryzowaliśmy go. Wskazują na to też wyniki głosowań. Nie jest to też budżet naszych marzeń, a jego realizacja nie jest z naszej strony zobowiązaniem do tego byśmy go pożytkowali, czy nie poparli jego realizacji. Pewne kwestie wyobrażamy sobie inaczej. Nawet realizacja pewnych punktów leży w sprzeczności z naszym pojęciem o kierun-

ku rozwoju naszego miasta. Zagłosujemy tutaj po prostu przeciwnie.

Anna Gawlińska, przedstawicielka ugrupowania „Mieszkańcy Suwałk”:

Ugrupowanie „Mieszkańcy Suwałk” dostrzega pozytywne aspekty inwestycji realizowanych w Suwałkach. Dobrze, że nasze miasto pięknieje, że hala

Suwałki Arena na każdym meczu Ślepska jest pełna i mieszkańcy chwalą sobie przeżywanie sportowych emocji. Dobrze, że zostały uporządkowane bulwary, że zrewitalizowano starą łaźnię, że kolejne odcinki obwodnicy wschodniej są oddawane do użytku i powstały nowe boiska przy ZST.

Pojawia się jednak wątpliwość, czy nas jako miasto było na to wszystko stać. Jeżeli kilka dróg w mieście wymaga natychmiastowego remontu, a taka sytuacja miała miejsce już w momencie podejmowania decyzji o budowie lokalnego pasa startowego, który kosztował prawie 30 mln zł, to gospodarz powinien zadbać najpierw o najpilniejsze potrzeby. Czy nas na to stać, skoro kilka orlików niszczy, a basen w SP 10 jest w coraz gorszym stanie. Nie możemy też godzić się na finansowanie niedoróbek, jak np. napisu na hali Suwałki Arena. Nie chcemy, aby pogłębiał się deficyt. Oczekujemy rozsądniejszego wydatkowania pieniędzy i szerszych konsultacji. Realizacja budżetu, w wyniku którego pogarsza się sytuacja finansowa nie zasługuje na aprobatę suwałczan, a my jako ugrupowanie jesteśmy głosem mieszkańców.

Karol Korneluk, przedstawiciel ugrupowania Platforma Nowoczesna. Koalicja Obywatelska:

Już dzisiaj było wiele powiedziane na temat budżetu Miasta przy debacie nad raportem o jego stanie. Ustawa o samorządzie gminnym, przyjęta w styczniu 2018 r. wprowadziła dla samorządów nowy obowiązek – debaty nad raportem o stanie miasta. I właśnie, podczas tego punktu dzisiejszego spotkania poruszyliśmy też wiele kwestii, które są związane z budżetem, z funkcjonowaniem naszego miasta, ponieważ jest to nieodłączne. Jeżeli bowiem nie mamy środków finansowych, nie można realizować pewnych zadań, które wymieniał tutaj w układzie rocznym. Przedstawiłem kalendarz dotyczący oddania do użytku nowych inwestycji oraz wydarzeń społecznych, kulturalnych i sportowych oraz zdarzeń nadzwyczajnych i kryzysowych. Rok 2019 r. był to rok szczególnie, pierwszy w historii budżetu miasta, z wykonaniem na kwotę ponad pół miliarda złotych. Wykonanie dochodów budżetowych to poziom 101,3%. Wykonanie wydatków blisko 98%. Radni ugrupowanie Koalicja Obywatelska RM w Suwałkach są za udzieleniem absolutorium Prezydentowi Miasta Suwałk.

Po dyskusji nad raportem radni podjęli decyzję o udzieleniu Prezydentowi Miasta Suwałk wotum zaufania. „Za” głosowali wszyscy radni z klubu „Łączą nas Suwałki” oraz ugrupowa-

nia „Koalicja Obywatelska”. „Przeciw” była zdecydowana większość radnych z klubu „Prawa i Sprawiedliwość” oraz wszyscy z ugrupowania „Mieszkańcy Suwałk”. Jeden głos radnego z PiS był „wstrzymujący się”. W głosowaniu nad zatwierdzeniem sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2019 r. oraz absolutorium dla Prezydenta Miasta Suwałk wyniki głosowań były takie: „za” – było 14 radnych z klubów „Łączą nas Suwałki” i ugrupowania „Koalicja Obywatelska”, „przeciw” – 5 radnych klubu „Prawo i Sprawiedliwość” oraz „wstrzymuję się od głosu” – 2 radnych ugrupowania „Mieszkańcy Suwałk”.

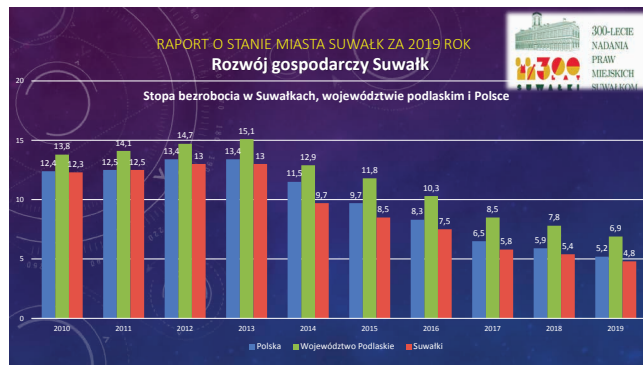
WNIOSKI I OŚWIADCZENIA RADNYCH

Wśród spraw wniesionych przez radnych w punkcie „Wnioski i oświadczenia radnych” znalazło się szereg spraw dotyczących m.in.: budowy parku na Osiedlu Północ, o którym mówiła Anna Ruszewska. Cz. Renkiewicz, prezydent Suwałk poinformował, że ta inwestycja uzależniona jest od zamiany gruntów z concernem handlowym Bricomarche, który jest właścicielem gruntu przy

wodowej komisji wyborczej przy ul. Klonowej 41. Prezydent zauważył, że to nie jest budynek samorządu. Potrzebne będą zatem rozmowy z prezesem Suwałskiej Spółdzielni Mieszkaniowej o tej inwestycji. W najbliższych dniach zostaną one przeprowadzone. Ponadto o sprawach oświatowych wypowiadali się: Anna Ruszewska, Wojciech Pająk, a za pracę zastępcy prezydenta Ewy Sidorek oraz nauczycieli w czasie pracy zdalnej podziękował Marek Zborowski-Weychman; natomiast Jarosław Kowalewski docenił rolę rodziców podczas nauczania realizowanego z wykorzystaniem Internetu.

POZOSTAŁE PUNKTY PORZĄDKU OBRAD

Kolejne zagadnienia będące przedmiotem obrad wynikały z rocznego planu pracy Rady Miejskiej na 2020 r. I tak, radni rozpatrzyli sprawozdania: z działalności Komisji Rewizyjnej za I półrocze tego roku oraz z działań podejmowanych na terenie nadzoru wodnego w Suwałkach za rok 2019. Zmienili uchwałę w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Suwałkach. Pozytywnie zapoinio-

Wykres z raportu o stanie miasta za 2019 r. zaprezentowany w czasie sesji Rady Miejskiej w Suwałkach

ul. Świerkowej. Ewentualna, kolejna lokalizacja parku przy ul. Franciszkańskiej będzie przedmiotem rozmów i analiz. Podczas zgłaszania uwag do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyszła na jaw rozbieżność w oczekiwaniach mieszkańców tego terenu. Część z nich chce budowy parkingów oraz dróg dojazdowych, a część terenów zielonych. O możliwości podwyższenia wynagrodzeń pracownikom samorządowym zapytała Krystyna Gwiazdowska. Prezydent Suwałk odpowiedział, że nie może być tak, że część jednostek podległych samorządowi wprowadziła przewidziane na ten rok podwyżki, a część nie. Nie jest to sprawiedliwe. W lipcu będzie analiza budżetu i rozważenie, co można zrobić w tym zakresie. Sławomir Sieczkowski poprosił o informację o zagrożeniach podtopieniami w mieście. Prezydent odpowiedział, że nie doszły do niego w tej sprawie żadne informacje. Nie znaczy to, że przy dużych opadach takie rzeczy nie mogą zaistnieć. Co do zbiornika retencyjno-rozszczepiającego przy ul. Krakowskiej, to z uwagi na zbyt wysokie ceny przedłożonych ofert, ponownie został przetarg na kolejny etap tej inwestycji. Od momentu pozytywnego rozstrzygnięcia postępowania, PWiK może podpisywać umowę z wykonawcą. Jarosław Schabieński zgłosił potrzebę remontu schodów w siedzibie ob-

wali przyznanie środków w ramach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Nadali imię Tytusa Karpowicza ulicy biegnącej od ul. Raczkowskiej równoległe do ul. Mariana Piekarskiego. Zmienili wysokość stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, których zarządcą jest suwałski Zarząd Dróg i Zieleni oraz dokonali zmian w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Suwałk. Ponadto dokonali zmian w zasadach ustalania zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Suwałki. Były także zmiany w tegorocznym budżecie miejskim

Transmisję sesji Rady Miejskiej w Suwałkach można obejrzeć on-line na stronie internetowej www.um.suwalki.pl. Można też zapoznać się z protokołami z sesji publikowanymi na BIP oraz nagraniami z sesji zamieszczanymi na stronie www.um.suwalki.pl oraz uzyskać dostęp do dokumentów dotyczących pracy samorządu w Biurze Rady Miejskiej w Suwałkach. Zgodnie z wymogiem prawa, interpelacje i zapytania radnych oraz udzielane na nie odpowiedzi publikowane są na stronie bip.um.suwalki.pl

>> JAK POWSTAŁ SUWAŁKI?

NA LOKALNYM RYNKU POJAWIŁA SIĘ NOWA KSIĄŻKA HISTORYCZNA „OD JANÓWKI PRZES SUWAŁKI, KALWARIĘ, WIŁKOWYSZKI DO PILWISZEK. OBSZAR DEKANATU OLWITA DO KOŃCA XVIII WIEKU”. NA PONAD 530 STRONACH I KILKUSIEĆ FOTOGRAFIACH PRZYBLIŻONE ZOSTAŁY DZIEJE REGIONU ORAZ ŻYJĄCYCH MIESZKAŃCÓW NA PRZESTRZENI WIEKÓW – OD JACWINGÓW DO KOŃCA XVIII WIEKU. O KSIĄŻCE ROZMAWIAMY Z JEJ AUTOREM DR. TOMASZEM NARUSZEWICZEM, WÓJTEM BAKAŁARZEWA ORAZ HISTORYKIEM MAJĄCYM NA KONCIE SZEREG PUBLIKACJI HISTORYCZNYCH.

– Na suwalskim rynku wydawniczym w tym roku pojawi się kilka książek poświęconych dziejom Suwałk i regionu. Związane jest to z obchodami jubileuszu 300-lecia powstania miasta Suwałk. Pańska książka, wielokrotnie odnosząca się do grodu nad Czarną Hańczą jest pierwszą z nich.

– Rzeczywiście jest to trochę szczęśliwy zbieg okoliczności, że wydanie tej książki wypadło akurat na 300-lecie nadania praw magdeburskich Suwałkom. Publikacja w tym roku miała miejsce dzięki zaangażowaniu prezesa LGD „Nasza Suwalszczyzna” Jarosława Rżanego, który napisał i rozliczył odpowiedni wniosek unijny. Serdecznie mu za to dziękuję. Osobiście bardzo się cieszę, że mogę swą książką dołożyć cegiełkę do uczczenia 300-lecia nadania magdeburgii przez króla Augusta II Mocnego.

– Jak powstała ta książka?

– Książkę „Od Janówki, przez Suwałki...” pisałem 20 lat, czyli całe moje dorosłe życie. Powstawała w czasie moich 5-letnich studiów historycznych w Białymstoku (także w akademiku), później popołudniami, w okresie pracy jako nauczyciel i wójt. Niemal każdego dnia po kilka godzin wieczornych nad nią przesiadywałem. Pisałem ją również w czasie swoich problemów zdrowotnych, gdy byłem na kilkumiesięcznym zwolnieniu (wówczas po około 16 godzin na dobę, praktycznie bez przerwy, także w cza-

się pobytów w szpitalu). Jest to rozbudowana praca doktorska, którą obroniłem na Uniwersytecie w Białymstoku w 2014 r. Do jej powstania wykorzystałem masę nieznanych dotychczas materiałów i źródeł historycznych z placówek naukowych kilku państw europejskich. Moi suwalscy koledzy zajmują się głównie XIX i XX stuleciem. Okres XVI–XVIII, można powiedzieć, przypadł mi.

– Jakie były początki Suwałk?

– W drugiej połowie XVII wieku rósł w siłę nowy gracz na naszym terenie – zakon kamedułów wigierskich. Mnisi wybudowali potężne założenie klasztorne oraz rozbudowali sieć folwarków, które przynosiły im olbrzymie dochody. Na początku XVIII wieku przyszła jednak katastrofalna zaraza, gdy około 1710 roku wymarło aż około 90% ludności! Ponadto król August II Mocny odebrał część wsi kamedułom (m.in. Skazdub). Eremitów to nie podłamało, a zmusiło wręcz do poszukiwania nowych źródeł dochodów, bo mniej wsi i mniej ludzi to mniej... pieniędzy. Dumali, dumali i wydumali – przekształcili wieś Suwałki w miasto w 1715 r., nadając im własne prawa miejskie. Jednak część z potencjalnych osadników zgłaszała pewnie swoje obawy, co do gwarancji wolności w ówczesnych Suwałkach, gdzie kameduły mogli zrobić praktycznie co chcieli. Wystarali się więc u króla o prawo magdeburskie, które monarcha nadał Suwałkom 2 marca 1720 r. Od tej pory mieszczan suwalskich chroniły też sądy królewskie, do których mieli prawo się odwołać. Magdeburgia nadawała też większą rangę temuż ośrodkowi. Na przykład Raczk, Bakałarzewo czy Jeleniewo były miastami, ale bez prawa magdeburskiego. Centralne usytuowanie Suwałk, hojne wspieranie ich przez kamedułów, magdeburgia oraz poprowadzenie tędy ważnych traktów handlowych spowodowało rozkwit

osiemnastowiecznego miasteczka. Okoliczne ośrodki coraz silniej odczuwały konkurencję prężnych Suwałk. Jednak „nokautu” jeszcze nie było. Suwałki nadal liczyły około tysiąca mieszkańców, gdy sąsiedzi tylko trochę mniej. A Przerośl, w końcu XVIII wieku, nawet udało się prześcignąć Suwałki! Jednak XIX wiek przyniósł eksplozję rozwojową grodu nad Czarną Hańczą i okoliczne miasteczka pozostały demograficznie daleko, daleko w tyle.

– Pańska książka obfituje też w ciekawostki.

– Wymieniam w niej najstarszych znanych suwalczan. W 1694 r. Jerzy Gryszko z Suwałk ożenił się w kościele w Bakałarzewie. Jest to najwcześniejsza znana informacja o mieszkańcach Suwałk. Opisuję również najstarsze budynki użyteczności publicznej z Suwałk: szpital, szkołę, karczmy, mosty. Co ciekawe, w karczmie rynkowej najprawdopodobniej odbywały się też pierwsze obrady władz miejskich. Myślę, że analogicznie było też w Bakałarzewie. Można sobie tylko wyobrazić jak wesoła atmosfera panowała w czasie tego typu dysput! Z drugiej jednak strony, kwestie sporne mogły być rozwiązywane również w krwawy sposób. W osiemnastowiecznej drewnianej szkółce znajdowała się niewielka salka dydaktyczna i mieszkanko nauczyciela. Uczniowie mieli do dyspozycji aż... 6 ławek. Na całe miasto! Także ówczesny uczeń był kimś wyjątkowym i elitarnym. Dowiemy się o pacowskim zażędzie z 1751 r., gdy kilkudziesięciu zbrojnych z dóbr Mazurki i Dowspuda splądrowało Suwałki. Napastnicy mieli podobno nawet plany spalić zabudowę, a trzeba pamiętać, że była ona w całości drewniana. Będzie oczywiście trochę o herbie, pierwotnym układzie przestrzennym, najstarszych duchownych, burmistrzach czy wójtach.

– Kiedy i gdzie będzie promocja tej książki? Gdzie można nabyć tę książkę?

– Obecne obostrzenia związane z pandemią stwarzają duży problem z organizacją odpowiedniego spotkania z czytelnikami. Są jasno określone limity uczestników. Myślę, że teraz zrobimy formalną promocję, a później, w lepszych czasach i jeśli będzie takowa potrzeba, będzie można zorganizować kolejne prelekcje.

– Dziękujemy za rozmowę

Obszerną rozmowę z dr. Tomaszem Naruszewiczem o jego najnowszej książce obejrzeć można w czasie wirtualnej Nocy Bibliotek 2020 przygotowanej przez Bibliotekę Publiczną im. M. Konopnickiej w Suwałkach na kanale YouTube pod adresem <https://www.youtube.com/watch?v=qGLi5wif9hs>

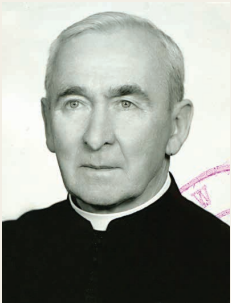
Ołtarz, ambona i konfesjonały w kościele w Jeleniewie (w XVIII w. znajdowały się w suwalskim drewnianym kościele). Fot T. Naruszewicz

SUWALCZANIE 300-LECIA

ZNAMY JUŻ SUWALCZANINA 300-LECIA WYBRANEGO W GŁOSOWANIU PRZEZ CZYTELNIKÓW „DWUTYGODNIKA SUWAŃSKIEGO”. ZOSTAŁ NIM KSIĄDZ KAZIMIERZ ALEKSANDER HAMERSZMIT. PROWADZIŁ ON OD POCZĄTKU GŁOSOWANIA. NIEWIELE MNIEJ GŁOSÓW OD NIEGO OTRZYMALI: KSIĄDZ JERZY JAN ZAWADZKI, PREZYDENT SUWAŁK JÓZEF GAJEWSKI I MARIA KONOPNICKA. OD POCZĄTKU NAJWIĘCEJ CZYTELNIKÓW „DTS” GŁOSOWAŁO NA TĘ CZWÓRKĘ. NA NAJWYBITNIEJSZYCH SUWALCZAN ODDANO PONAD PÓŁ TYSIĄCĄ GŁOSÓW.

W tym roku obchodzimy jubileusz 300-lecia Suwałk. Z tej okazji na łamach „DwuTygodnika Suwańskiego” w latach 2018-2019 przybliżaliśmy postaci niezwykłych suwalczan, którzy wywarli znaczący wpływ na życie naszego miasta i kraju. Przypomnieliśmy 44 postaci wybitnych suwalczanek i suwalczan. Zaproponowaliśmy naszym Czytelnikom wybór Suwalczanina 300-lecia. To oczywiście tylko zabawa historyczna, a nie żadne oficjalne zestawienie wybitnych suwalczanek i suwalczan. Oto czołowa dziesiątka wybrana przez Czytelników „DwuTygodnika Suwańskiego” w plebiscycie „Suwalczanin 300-lecia”:

1. Ksiądz KAZIMIERZ ALEKSANDER HAMERSZMIT

– przez 37 lat był związany z Suwałkami. Pozostaje w pamięci mieszkańców miasta jako niezwykle kapłan, pełen dobroci, wielkiej pobożności, oddany ludziom potrzebującym. Pochodził z rodziny osadników niemieckich. Urodził się 12 lutego 1916 r. w Kołakach Kościelnych k. Zambrowa w rodzinie wiejskiego organisty. W latach 1934-1939 uczył się w łomżyńskim Wyższym Seminarium Duchownym. Po wyświęceniu w 1939 roku został wikariuszem w Dobrzyjałowie, a następnie w Bakalarzewie.

W 1939 r. aresztowany przez Niemców, więziony w niemieckich obozach Soldau, Sachsenhausen i Dachau (od 14 grudnia 1940 r. do 29 kwietnia 1945 r.), gdzie był ofiarą eksperymentów medycznych. Numer obozowy 22575. Tak później opisał swój przyjazd do Dachau: „14 grudnia 1940 r. przyjeżdżamy do Dachau. Spadł już pierwszy śnieg. Od stacji kolejowej do obozu marsz w drewnianych pantoflach był męką, bo śnieg lepił się do drzewa. Gdy weszliśmy do obozu, otoczyli nas wychudzeni więźniowie, prosząc o chleb. Ponieważ mieliśmy jeszcze zapasy, więc je rozdawaliśmy.”

Po zakończeniu wojny pozostał w Niemczech, pracował jako duszpasterz Polaków w Norymberdze i Coburgu. 3 maja 1946 r. powrócił do Polski. Potem był wikariuszem m.in. w: Zambrowie, Łomży, Piątnicy Poduchownej. Od 14 sierpnia 1959 r. został duszpasterzem w Suwałkach: najpierw jako wikariusz, później administrator, a od 10 sierpnia 1966 r. do przejścia na emeryturę (1 lipca 1986 r.) proboszcz su-

walskiej parafii św. Aleksandra. Za odszkodowanie z tytułu utraty zdrowia w obozie koncentracyjnym przeprowadził remont kościoła i ufun-dował organy w kościele św. Apostołów Piotra i Pawła.

W „Biografiach suwańskich” ks. Jerzy Zawadzki napisał o nim: „Trosce o powierzone mu obiekty sakralne, rozwijaniu pracy duszpasterskiej, a przede wszystkim niesieniu wiernym bezinteresownej pomocy duchowej i materialnej poświęcił wszystkie lata swojego kapłańskiego życia. A przy tym wołał pozostawać w cieniu, pokorze i skromności.”

Chociaż nigdy o tytuły i zasługi nie zabiegał, był m.in. kanonikiem Kapituły Katedralnej Łomżyńskiej i prałatem honorowym Jego Świątobliwości. Został opiekunem duchowym internowanych w suwańskim Ośrodku Odosobnienia. W latach 80-tych odprawiał uroczyste msze św. z okazji świąt patriotycznych (11 XI i 3 V) oraz msze za Ojczyznę, podczas których wygłaszał patriotyczne kazania. W dużej mierze przyczynił się do budowy kościoła Matki Boskiej Miłosierdzia na Osiedlu Północ.

Zmarł 5 lutego 1996 r. w suwańskim szpitalu. Jego imieniem nazwano jedną z suwańskich ulic oraz jadłodajnię przy parafii św. Aleksandra, a w 2013 r. został patronem Szkoły Podstawowej nr 4 w Suwałkach. W lutym 2010 r. rozpoczął się jego proces beatyfikacyjny. W 2019 r. szczątki ks. Kazimierza Hamerszmity spoczęły w suwańskiej konkatedrze pw. św. Aleksandra.

2. Ksiądz JERZY JAN ZAWADZKI

– suwański duchowny Kościoła rzymskokatolickiego, przyjaciel najuboższych i potrzebujących pomocy mieszkańców Suwałk. Urodził się przed 70-ciu laty we Wrocławiu, ale od 1974 r. był związany z Suwałkami. Początkowo pracował jako katecheta, a następnie jako duchowny suwańskich parafii: św. Aleksandra oraz jako proboszcz Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa – od jej utworzenia aż do

śmierci. W 1993 r. zainicjował powstanie przy Parafii NSPJ pierwszej w Polsce szkoły podstawowej dla dzieci romskich. Współorganizował w Suwałkach szkoły niepubliczne oraz akcje pomocy dla najuboższych, bezdomnych i innych osób wykluczonych społecznie. W 1981 r. zainicjował spotkanie założycielskie MKZ NSZZ „Solidarność” w Suwałkach. Był też opiekunem Związku, organizatorem niezależnych koncertów, wieczorów poetyckich, wykładów, kolportażu prasy i wydawnictw podziemnych. Był dyrektorem Ośrodka Studiów Teologicznych – a od 1993 roku Wyższej Szkoły Służby Społecznej im. Ks. F. Błachnickiego. Obdarzony wielką charyzmą, nazywany „pasterzem suwańskiej biedoty”. W 2006 roku J. Zawadzki otrzymał nagrodę Prezydenta Miasta

Suwałk „Włócznia Jaćwingów”. Zmarł w dniu swoich imienin, 23 kwietnia 2007 roku. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski w uznaniu wybitnych zasług dla przemian demokratycznych w kraju oraz za działalność edukacyjną i charytatywną.

25 kwietnia 2012 r. uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach otrzymał pośmiertnie tytuł „Zasłużony dla Miasta Suwałk”.

3. JÓZEF GAJEWSKI

– przez kilkanaście lat był prezydentem Suwałk. W dość powszechnej opinii suwalczan i odwiedzających nasze miasto: zmienił Suwałki nie do poznania. Zawsze miał czas dla suwalczan. Znał tysiące mieszkańców miasta i tysiące znali jego. Udało się mu przekonać radnych (a nie brakowało wśród nich

osób negatywnie oceniających ten pomysł) do organizacji dużego plenerowego Suwałki Blues Festival. Od 1981 do 1987 roku pełnił funkcję Prezydenta Miasta Suwałk. A następnie do 1990 roku był Przewodniczącym Miejskiej Rady Narodowej w Suwałkach. W tym czasie powstawało Osiedle Północ, a Suwałki należały do miast, w których budowano najwięcej mieszkań. Od 19 listopada 2002 roku do dnia śmierci ponownie sprawował funkcję Prezydenta Miasta Suwałk. Dwukrotnie wybrany w wyborach powszechnych. Zmarł na zawał serca 25 lipca 2010 roku na wakacjach we Włoszech. Podczas uroczystości pogrzebowych tysiące suwalczan oddało mu cześć. Pośmiertnie otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, a suwańscy radni nadali mu tytuł „Zasłużony dla Miasta Suwałk”.

4. MARIA KONOPNICKA

– najbardziej znana suwalczanka, wielka poetka i pisarka, która spędziła w Suwałkach pierwszych siedem lat swojego życia.

(Więcej w DTS nr 12/2019)

5. EUGENIA MACKIEWICZ

– pochodząca z Suwałk błogosławiona Maria Kanizja. Nazaretanka, która została zamordowana przez Niemców w czasie II wojny światowej. Beatyfikowana 5 marca 2000 r. przez Jana Pawła II.

(Więcej w DTS nr 8/2019)

6. ANDRZEJ WAJDA

– jeden najwybitniejszych polskich reżyserów, laureat Oscara, który często powracał do rodzinnych Suwałk. Przez wiele lat uczestniczył w spotkaniach plenerowych „Kultura i Środowisko” nad Wigrami. W latach 1989-1991 był senatorem Ziemi Suwalskiej. W podsuwańskich Smolnikach nagrywał plenery do „Pana Tadeusza”.

(Więcej w DTS nr 5/2019)

7. ALEKSANDRA PIŁSUDSKA

– suwalczanka, która działała w oddziale wywiadowczo-kurierskim I Brygady Legionów jako komendantka służby kurierskiej oraz w Polskiej Organizacji Wojskowej. Była drugą żoną Józefa Piłsudskiego.

(Więcej w DTS nr 5/2018)

8. ZYGMUNT FILIPOWICZ

– nikt nie zrobił tyle dla historii Suwałk, co on. Wieloletni dyrektor Muzeum Okręgowego, zasłużony dla rozwoju tej placówki. Inicjator i organizator Muzeum im. Marii Konopnickiej. Znamca kultury i historii Suwałk oraz Suwalszczyzny.

(Więcej w DTS nr 13/2019)

9. JADWIGA TOWARNICKA

– suwalska bibliotekarka, nauczycielka i działaczka kulturalna, która w znaczący sposób przyczyniła się do tego, że po II wojnie światowej książki „zblądziły pod strzechy” na Suwalszczyźnie i w Suwałkach.

(Więcej w DTS nr 4/2019)

10. PROF. EDWARD F. SZCZEPANIK

– wielki patriota, aktywny działacz polskiej emigracji i ekonomista. Ostatni premier rządu polskiego na uchodźstwie. Po 1989 r. wielokrotnie powracał do rodzinnych Suwałk i swojej szkoły – I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Konopnickiej.

(Więcej w DTS nr 16/2019)

W pierwszej dziesiątce znalazły się postaci suwalczan, które w dość powszechnej opinii cieszą się uznaniem mieszkańców naszego miasta. Na pewno takimi osobami są cztery pierwsze postaci, na których zagłosowało zdecydowanie najwięcej suwalczan. W pierwszej dziesiątce znalazło się m.in. troje osób duchownych oraz czworo ludzi związanych z działalnością kulturalną, w tym dwoje – J. Towarnicka i Z. Filipowicz, którzy mają duże zasługi dla rozwoju suwalskiej kultury w latach powojennych.

Na następnych lokatach, w kolejności oddanych głosów znaleźli się: Aleksander Putra, Alfred Wierusz-Kowalski, Grzegorz Wołągiewicz, Maria Krystyna Kapuścińska, Jerzy Klimko, Teofil Noniewicz, Natan Mojżesz Adelson, Walery Roman, Alfred Lityński, Tadeusz Lutostański, Leszek Aleksander Moczulski, Wawrzyniec Gałaj, Aleksandra Kujałowicz, gen. Zygmunt Podhorski, kpt. Stanisław Bielicki, Klotylda Józefa Dargielowa, płk Adam Koc, gen. Henryk Minkiewicz i Jerzy Wawruk.

Czytelnicy „DwuTygodnika Suwalskiego” niewiele głosów oddali na: prof. Jana Bohdana Chmielewskiego, Henryka Kojaka, Henryka Kulczyckiego, gen. Mieczysława Mackiewicza, Karola Majerskiego, płk Edwarda Milewskiego, Aleksandra Sereżyńskiego i Stanisława J. Wosia. Nie są to postaci zbyt popularne wśród suwalczan.

Zupełnie nieznanymi postaciami w Suwałkach są: Kazimierz Górnicki, Kazimierz Kulwiec, rotmistrz Kazimierz Ptaszyński, Jan Schmidt, Stanisław Z. Staniszewski, ksiądz Stanisław Szczęsnowicz i Józefa Zdżarska. Nikt na nich nie zagłosował. Zaskakujące, że wśród nich są patroni suwalskich ulic; niektórzy od wielu lat, jak S. Z Staniszewski. Suwalczanie ich nie znają, chociaż w ostatnim czasie ukazało się kilka interesujących publikacji przybliżających dzieje Suwałk i Suwalszczyzny. Wydaje się, że dużą rolę do odegrania mają tutaj nauczyciele historii w suwalskich szkołach. Mamy już pierwsze efekty naszej akcji popularyzującej wybitne postaci suwalczan. Niektóre suwalskie szkoły zwróciły się już do redakcji „DwuTygodnika Suwalskiego” o udostępnienie naszych materiałów do prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkołach.

>> WIRTUALNA NOC BIBLIOTEK

Koncert Ani Brody, promocja najnowszej książki Tomasza Naruszewicza poświęconej dzieciom Suwałk i regionu, spotkanie z malarzem-amatorem Jerzym Szulińskim, finał konkursów „Żywa okładka książki”, „Galeria zwierzków domowych” oraz plebiscytu na Suwałczanina 300-lecia i duchy biblioteczne obejrzyć można było w wirtualnej Nocy Bibliotek 2020 pod hasłem „Biblioteka z duchem”. W tym roku ze względu na epidemię koronawirusa doroczna akcja odbyła się na kanale YouTube.

Do obejrzenia pod adresem: <https://www.youtube.com/watch?v=qGLi5wif9hs>

Animację poklatkową przygotowano w bibliotecznym Midicentrum

Bibliotekarze czytali wiersze Stanisława Jachowicza

Z domowym koncertem w Nocy Bibliotek wystąpiła Ania Broda

O swojej malarskiej pasji w wirtualnej Nocy Bibliotek 2020 opowiadał suwański nauczyciel Jerzy Szuliński

>> MUZYKA NA WIGRACH

28 czerwca w pokamedulskim kościele zainaugurowano II Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej „Kamedulskie Wigry”. Wystąpili dwaj wykonawcy z Torunia Jan Kieszkowski – harmonijki ustne i Paweł Głowiński – organy. Obaj wykonawcy to znakomici wirtuozi, dlatego ich improwizacje – impresje tworzone na żywo zachwyciły zgromadzonych widzów. Wykonywano szesnastowieczną Tabulaturę Jana z Lublina, utwory Jana Sebastiana Bach czy współczesnego francuskiego kompozytora-organisty Jehana Alaina.

Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej „Kamedulskie Wigry” nawiązuje do historii i tradycji wigierskiego obiektu pokamedulskiego, który na przestrzeni kilkuset lat był świadkiem wielu wydarzeń kulturalnych i artystycznych. Podczas każdego z koncertów można usłyszeć bogaty repertuar poczynawszy od muzyki dawnej do muzyki XX wieku. Organizatorem Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej „Kamedulskie Wigry” jest Stowarzyszenie JAX. Kolejne koncerty (wszystkie bezpłatne): 19 lipca: Roman Gryń (Poznań) – trąbka, Bogdan Narloch (Koszalin) – organy; 26 lipca: Maciej Sikała (Gdańsk) – saksofon, Bogusław Grabowski (Gdańsk) – organy; 9 sierpnia: Adam Sadowski (Sopot) – organy; 23 sierpnia: Sylwia Lorenc (Warszawa) – flet, Róża Lorenc (Warszawa) – skrzypce, Wiktor Brzuchacz (Legionowo) – organy.

Paweł Głowiński w asyście dyrektora festiwalu Wiktora Brzuchacza

ZAPROSZENIA SUWAŃSKIE

BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. MARII KONOPNICKIEJ W SUWAŁKACH, ul. Emilii Plater 33A informuje

o godzinach pracy Biblioteki Głównej i jej filii do 31.08:

- ◆ Biblioteka Główna, ul. E. Plater 33A: wtorek-piątek w godz. 8-16, sobota w godz. 9-15;
- Zbiory specjalne: wtorek-piątek w godz. 8-16, sobota – nieczynne;
- Pracownia „Smykałka” i Czytelnia – nieczynne do odwołania;
- ◆ Filia nr 1, ul. Szpitalna 60: wtorek-piątek 8-16, sobota – nieczynne;
- ◆ Filia 2, ul. Klonowa 41: wtorek-piątek – 8-16, sobota – nieczynne;
- ◆ Filia 3, ul. Północna 26: wtorek-piątek – 8-16, sobota – nieczynne;
- ◆ Midicentrum, ul. Witosa 4A – nieczynne do odwołania.

SUWAŃSKI OŚRODEK KULTURY,

ul. Papieża Jana Pawła II 5 zaprasza na:

- ◆ IV Suwański Salon Sztuki – zbiorową wystawę prac artystów związanych z Suwałkami i Suwalszczyzną w Galerii Sztuki Współczesnej Chłodna 20, ul. Noniewicza 71. Wystawa czynna do końca sierpnia;
- ◆ wystawę prac fotografików skupionych wokół grupy artystycznej PACamera w Galerii Patio przy ul. Papieża Jana Pawła II 5. Wystawa czynna do końca października. Galerie będą czynne w wakacje od wtorku do niedzieli, w godz. 10-18;
- ◆ zbiorową wystawę rzeźby polskich i litewskich artystów w Galerii Sztuki Stara Łaźnia mieszczącej się na Bulwarach nad Czarną Hańczą – od 15.07 w godz. 10-18 w dniach od wtorku do niedzieli.

MUZEUW OKRĘGOWE W SUWAŁKACH, ul. T. Kościuszki 81 zaprasza na:

- ◆ wystawę „Jan Lebenstein – ilustracje do „Folwarku zwierzęcego” George’a Orwella. Wystawa czynna do połowy sierpnia.

MUZEUW IM. MARII KONOPNICKIEJ,

ul. T. Kościuszki 31 zaprasza:

- ◆ rodziny z dziećmi do Zaułka Krasnoludków. Na odwiedzających czeka wiele atrakcji: animacje teatralne, zabawy oraz gry w ogrodzie. Zaułek Krasnoludków jest czynny: wtorek-niedziela w godz. 9.30-14.30. Od 1.07 do 31.08: wtorek-niedziela, w godz. 10.30-15.30. W poniedziałki i soboty nieczynne;

- ◆ na wystawę „Kajko i Kokosz – komiksowa archeologia”, której zwiedzanie potrwa do 30.10.

BLACK PUB KOMIN, ul. E. Plater 1 zaprasza na:

- ◆ wakacyjną edycję: LATO W KOMINIE!!! W sobotę 11 lipca w godz. od 20 do 4 (niedziela). Wystąpią: Sheriff, Walik, Tonn. Wjazd: 10 zł. Zabieramy ze sobą maseczki i trzymamy dystans;
- ◆ rozgrywki Suwańskiej Ligi Darta grane systemem 501 DO. 10.07 (piątek) rozgrywka rozpocznie się o godz. 18.30 do końca turnieju. Następny termin to: 24.07 (piątek). Wpisowe – 10 zł. Impreza otwarta dla wszystkich chętnych, dołączyć można w dowolnej rundzie. Szerzej o darcie na stronie: <http://dart.com.pl/>

ROZMARINO, ul. Kościuszki 75 zaprasza na:

◆ ROZMARINO BLUES FEST – 9-11.07, godz. 20. Jak wiadomo w tym roku, nie odbędzie się największa impreza muzyczna w północno-wschodniej Polsce Suwański Blues Festival. Aby choć trochę wypełnić dziwną pustkę, Rozmarino postanowiło choć w skali mikro, zorganizować 3-dniowe bluesowe granie pod hasłem „ROZMARINO BLUES FEST”. Bilety w cenie 30 zł (dzień) można kupić w Rozmarino osobiście (nie ma rezerwacji wejściówek telefonicznie).

KALENDARZ WYDARZEŃ

W POKAMEDULSKIM KLASZTORZE W WIGRACH

- ◆ 11.07, godz. 10 – rajd rowowy do Leszczewa – spotkanie w domu Milewskich oraz Blues Wigerski.
- ◆ 12.07, godz. 10 – koncert zespołu „Zdażyć prze północą”.
- ◆ 17-18.07, godz. 9.30 – kongres „Europa Christi” w nauczaniu Jana Pawła II i zjazd akcji katolickiej; prelekcja „Jan Paweł II – solidarność”.
- ◆ 19.07, godz. 13 – II Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej „Kamedulskie Wigry”.

W KINIE

CINEMA LUMIERE

CINEMA LUMIERE

Centrum Handlowe Plaza Suwałki,
ul. Dwernickiego 15, lok. 301

ZAPRASZA NA FILMY:

- do 9 lipca – „Czworo dzieci i coś” (familijski/przygodowy), „Coś się kończy, coś zaczyna” (melodramat), „Gang zwierzaków” (komedia animowana/przygodowy), „Sala samobójców: Hejter” (dramat/thriller), „Tylko sprawiedliwość” (dramat), „Nędzniczy” (dramat), „Zdrajca” – premiera (sensacyjny);
- od 10 lipca – „# Tu i teraz” (komedia), „Wiking i magiczny miecz” (komedia animowana/przygodowy), „Na tropie” (melodramat/muzyczny), „Wieżień zero” (horror);
- od 17 lipca „Turu. W pogoni za sławą” (komedia animowana/przygodowy).

Uwaga: dla naszych Czytelników mamy 2 bilety do kina. Dwie pierwsze osoby, które polubią i udostępnią publicznie na facebooku aktualne wydanie „DTS” otrzymają pojedyncze wejściówki na wybrany film 2D.

WAKACYJNA PROMOCJA!

Do 31 sierpnia bilety na seanse od wtorku do piątku (do godz. 15) w cenie 17 zł (2D i 3D) oraz tanie poniedziałki 16 zł (2D i 3D).

>> WYSTAWA O POCZĄTKACH „SOLIDARNOŚCI”

Na suwańskim Placu M. Konopnickiej można oglądać wystawę „Tu rodziła się Solidarność”. Ekspozycję, w związku z 40-leciem powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, przygotował Instytut Pamięci Narodowej. Wystawa poświęcona jest początkom kształtowania się ruchu. Ma uczcić czyny ludzi, którzy zjednoczyli się przeciwko komunistycznej władzy i wyróżnić struktury „Solidarności” w północno-wschodniej Polsce. Składa się z części ogólnopolskiej, regionalnej – opisującej północno-wschodnią Polskę oraz lokalnej – dotyczącej jednego z ówczesnych 49 miast wojewódzkich.

Plakaty suwańskiej „Solidarności” ozdobiły tablice, ściany oraz słupy ogłoszeniowe już od jesieni 1980 r. Fot. Zbigniew Mierulski

(Fot.) Suwańska „Solidarność” plakaty had been displayed on boards, walls and kiosks since early

WYDARZENIA SPORTOWE

ŚLEPSK MALOW PRZED SEZONEM

Tomas Rousseaux (na zdjęciu poniżej) został siatkarzem Ślepska Malow Suwałki. 26-letni przyjmujący jest reprezentantem Belgii. Rousseaux grał m.in. w Vero Volley Monza i niemieckim VfB Friedrichshafen, gdzie był klubowym kolegą Andreasa Takvama, norweskiego środkowego Ślepska Malow. W Plus Lidze grał w: Indykpolu AZS Olsztyn, GKS-ie Katowice i Asseco Resovii Rzeszów.

Poza Belgią we wrześniu w suwalskiej drużynie ponownie zagrają: Bartłomiej Bołądź (atakujący), Paweł Filipowicz (libero), Jakub Rohnka (przyjmujący), Cezary Sapiński (środkowy), Kacper Gonciarz (rozgrywający), Andreas Takvam (środkowy), Łukasz Rudzewicz (środkowy), Patryk Szwarański (atakujący), Joshua Tuaniga (rozgrywający) oraz pojawią się nowi siatkarze: Mateusz Sacharewicz (środkowy), Marcin Waliński (przyjmujący) i Mateusz Czunkiewicz (libero). Suwalską drużynę nadal będzie prowadził trener Andrzej Kowal wspólnie z Mateuszem Kuśmierzem i fizjoterapeutą Damianem Słabińskim. Pierwszy mecz w nowym sezonie Plus Ligi Ślepska Malow rozegra z GKS Katowice w Suwałkach pomiędzy 11 a 14 września.

W poprzednim sezonie Plus Ligi w Suwałkach Ślepska Malow przegrał 2:3 z GKS Katowice. W ataku B. Bołądź

W „Suwałki Arenie” odbyło się 25. czerwca pierwsze Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Miejskiego Klubu Sportowego Ślepska Malow Suwałki Sp. z o.o. Podjęto uchwały o udzieleniu absolutorium Członkom Zarządu i Radzie Nadzorczej Klubu. Wspólnicy zatwierdzili także plan finansowy spółki na rok 2020. Omówiono również organizację XI Memoriału Józefa Gajewskiego, który odbędzie się w dniach 22-23 sierpnia.

WIGRY SPADŁY DO II LIGI

Już nic nie odwróci losów drużyny suwalskich Wigier, która w następnym sezonie będzie miała prawo grać w II lidze piłkarskiej. Wprawdzie Wigry wygrały pierwszy ligowy mecz w 2020 r., ale wcześniej przegrały dwa mecze.

Najpierw w Suwałkach Wigry przegrały 2:4 z GKS Bełchatów. Gole zdobyli: Patryk Czułowski w 55 min. i Cezary Sauczek w 91 min. z rzutu karnego dla Wigier oraz dla rywali Patryk Winstal w 20 i 37 min. oraz

Adrian Małachowski w 31 min. z karnego i w 88 min. Artur Golański. Po tym meczu z drużyny odeszło sześciu piłkarzy, z którymi klub nie przedłużył kontraktów. Są to: Johan Oremo, Joel Huertas, Dawid Sołdecki, Martin Adamec, Arkadiusz Najemski i Dominik Kąkolewski. W tym sezonie w Wigrach nie zagra także Michał Król, który nie wyraził zgody na przedłużenie kontraktu o kolejny miesiąc.

Bez niespodzianki zakończył się też mecz suwalskiego zespołu z Radomiakiem, który w Radomiu wygrał 3:1. Gole strzelili: Patryk Mikita w 12 min, Damian Nowak (72 min.), Rafał Makowski (88 min.), a dla Wigier Denis Gojko w 61 min. Pierwsze w tym roku ligowe zwycięstwo odnieśli piłkarze suwalskiej drużyny w meczu z GKS 1962 Jastrzębie rozegranym w Suwałkach, który wygrali 2:0. Gole zdobyli: Robert Bartczak w 18 min. i Martin Dobrotka w 35 min. Piłkarze obu zespołów oddali po cztery celne strzały na bramkę, ale do siatki trafiali tylko zawodnicy Wigier. Nie poprawiło to lokaty suwalskiej drużyny w tabeli I ligi. W 30 meczach Wigry wywalczyły 23 pkt i zajmują ostatnią lokatę w tabeli. W następnej kolejce suwalska drużyna zagra 10 lipca w Opolu z Odrą.

Od nowego sezonu druga drużyna Wigier Suwałki zagra w IV lidze grupy podlaskiej. To dobra wiadomość, zwłaszcza dla młodych suwalskich piłkarzy trenujących w grupach młodzieżowych.

ARCYMISTRZYNI Z SUWAŁEK

Urodzona w Suwałkach szachistka Anna Warakomska została arcymistrzynią szachową. Zostało to oficjalnie potwierdzone. Normę na arcymistrzynię wypełniła podczas ubiegłorocznej szachowej ekstraklasy, w której A. Warakomska reprezentowała barwy Akademii Szachowej Gliwice. Ten klub reprezentuje również brat Anny – Tomasz Warakomski, który tytuły szachowego arcymistrza otrzymał w 2017 r. A. Warakomska jest 20. polską arcymistrzynią szachową.

Od najmłodszych lat A. Warakomska osiągała sukcesy w turniejach z cyklu mistrzostw Polski juniorek reprezentując barwy Klubu Szachowego Hańcza Suwałki. W 2002 r. zdobyła tytuł wicemistrzyni Polski do lat 10. Potem były medale w starszych kategoriach wiekowych oraz w szachach szybkich. W 2006 r. zajęła czwarte miejsce w mistrzostwach Europy do lat 14. W 2008 r. zdobyła brązowy medal mistrzostw Polski kobiet. W 2016 r. wywalczyła brązowy medal w akademickich mistrzostwach świata kobiet.

WAKACJE Z „EUROFUTBOLEM”

W czasie wakacji suwalski Ośrodek Sportu i Rekreacji zaprasza na cykl bezpłatnych zajęć dla sympatyków futbolu pn. „Eurofutbol – wygraj z nudą”. Zajęcia odbywają się do 28.08. Animatorzy prowadzą zajęcia ruchowo – rekreacyjne z elementami piłki nożnej trzy razy w tygodniu na czterech boiskach ze sztuczną nawierzchnią tj. w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 09:00 – 12:00. Dodatkowo w co drugi piątek (od 17 lipca), na boisku przy Szkole Podstawowej nr 10, w godzinach 9 – 14, zaplanowano turnieje drużyn osiedlowych utworzonych przez uczestników zajęć Eurofutbol – wygraj z nudą. Wszystkie dzieci biorące udział w zajęciach otrzymają pamiątkowe koszulki, zaś pod koniec wakacji 3 najlepsze drużyny (w dwóch kategoriach wiekowych) otrzymają puchary i upominki. Poniżej wykaz boisk, na których odbywać się będą zajęcia:

- boisko przy Szkole Podstawowej nr 5, ul. Klonowa 51;
- boisko przy Szkole Podstawowej nr 6, ul. Sejnerska 12;
- boisko przy Szkole Podstawowej nr 9, ul. Hamerszmita 11;
- boisko przy Szkole Podstawowej nr 10, ul. Antoniewiczza 5.

Szczegółowe informacje: www.osir.suwalki.pl oraz pod numerem telefonu 87 566 32 81.

TURNIEJ TENISOWY W SUWAŁKACH

Suwalczanin Karol Szymański wygrał kolejny już turniej o Puchar Prezesa STT. W finale po zaciętym meczu pokonał Pawła Czernialisa (Żegary) 9:7. W meczu o trzecie miejsce suwalczanin Adam Cąkała pokonał 6:4 Waldemara Lemańskiego z Białegostoku. W turnieju rywalizowało 16 tenisistów z Suwałk, Augustowa, Żegary, Gołdapi, Sejn, Grajewa oraz Białegostoku. Najmłodszy zawodnik miał 15 lat, najstarszy 62 lata.

ANKIETA STANU ZIELENI NA TERENIE MIASTA SUWAŁK

Władze Miasta czynią starania, by poprawić warunki życia mieszkańców i doskonalić jakość oferowanych im usług. Jednym z czynników wpływających na poziom życia w mieście jest dostępność i atrakcyjność terenów zielonych. By korzystanie z miejskich terenów spełniało oczekiwania mieszkańców, zapraszamy do wypełnienia ankiety na temat zieleni miejskiej w naszym mieście.

Ankieta jest całkowicie anonimowa i dobrowolna. Państwa odpowiedzi pozwolą poznać potrzeby mieszkańców i wskazać kierunki utrzymania zieleni w mieście.

Z góry dziękujemy za rzetelne udzielenie odpowiedzi na wszystkie pytania. Wypełnienie ankiety zajmie około 5 minut.

1. Czy zieleń w mieście jest utrzymywana na właściwym poziomie?

- a) tak
b) nie, dlaczego:
.....
.....
c) nie mam zdania

2. Jak ocenia Pani/Pan poziom utrzymania terenów zielonych na wymienionych poniżej obszarach miasta?

(3 bardzo dobrze, 2 dobrze, 1 źle, 0 nie mam zdania)

- Osiedle Północ I
- Osiedle Północ II
- Osiedle Kamena
- Centrum miast (osiedle E. Plater, ul Noniewicza, Osiedle II, ul. Kościuszki)
- Południowa część miasta
- Zachodnia część miasta

3. Czy odpowiada Pani/Panu stan utrzymania zieleńców w ścisłym centrum miasta tj. Park Konstytucji 3 Maja i Plac Marii Konopnickiej?

(koszenie raz w tygodniu)

- a) tak
b) nie, dlaczego:
.....
.....
c) nie mam zdania

4. Czy odpowiada Pani/Panu stan utrzymania zieleńców na pozostałym terenie miasta Suwałki? (koszenie cztery razy w sezonie)

- a) tak
b) nie, dlaczego:
.....
.....
c) nie mam zdania

5. Jaki model terenów zielonych chciałaby Pani/Pan, aby był realizowany w mieście Suwałki mając świadomość, że koszt utrzymania łąki kwiatowej jest wielokrotnie wyższy niż koszt utrzymania zwykłego trawnika. (proszę zaznaczyć X)

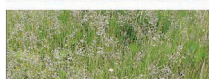
- a) trawniki ☐
- b) łąka kwietna ☐
- c) inne formy – jakie
.....
.....
- d) nie mam zdania ☐

6. Czy jest Pani/Pan za tym, aby tereny zielone były utrzymywane w formie:

- a) trawnika koszonego

- b) trawnika nie koszonego

- c) łąki kwiatowej

w fazie kwitnienia ➡ po przekwitnięciu

a) tak

b) nie, dlaczego:

.....

.....

c) nie mam zdania

.....

.....

• lipa	☐
• kasztanowiec	☐
• klon	☐
• jarząb (jarzębina)	☐
• robinia (akacja)	☐
• wierzba	☐
• świerk	☐
• brzoza	☐
• inne (jakie)	

• tylko trawniki	☐
• rabaty kwiatowe	☐
• krzewy i drzewa niskopienne	☐
• elementy małej architektury	☐
• robinia (akacja)	☐
• wierzba	☐
• brzoza	☐
• inne (podać propozycje)	☐

a) kobieta b) mężczyzna

a) 18-31 b) 31-40 c) 41-50 d) 51-65 e) powyżej 65

CZYTELNICY PYTAJĄ

CO Z WINDĄ W PRZYCHODNI?

Czytelnik „DwuTygodnika Suwańskiego” poinformował redakcję, że od ponad dwóch tygodni, zepsuta jest winda w budynku przychodni lekarskich przy ul. L. Waryńskiego, a wiadomo, że przychodzą tam przeważnie ludzie chorzy. *Co takiego się stało, że przez tak długi czas, nie można jej naprawić. Kiedy ponownie będzie ona służyć chorym?*

Odpowiedzi udzielił Wojciech Bujwid dyrektor ds. Eksploatacji Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.: *Przyczyną awarii jest uszkodzony sterownik w układzie sterującym pracą windy. Producent windy, do którego zgłosiliśmy awarię poinformował, że system sterowniczy stosowany w tej windzie nie jest już przez nich stosowany, a co się z tym wiąże nie dysponuje już tego typu częściami zamiennymi, zaproponował jedynie wymianę całego systemu sterowania windy. Wiązałoby się to, nie tylko z dużymi kosztami, ale także z długim okresem naprawy windy.*

W związku z powyższym zmuszeni byliśmy do szukania innego rozwiązania. Pozyskaliśmy firmę, która podjęła się naprawy sterownika, uszkodzony sterownik windy został przekazany do regeneracji. Zgodnie z deklaracją firmy winda powinna być uruchomiona najpóźniej 10 lipca br.

Za wynikiem utrudnienia, które powstały na skutek awarii windy szczególnie dla osób, które poruszają się na wózkach inwalidzkich, jak również mające trudności z poruszaniem się po schodach przepraszamy.

>> PIENIĄDZE NA ZMNIEJSZENIE WYDATKÓW ZA ŚMIECI

Można już składać wnioski o pieniądze z suwańskiego programu osłonowego w celu zmniejszenia wydatków suwańszczan z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2020-2021. Od 1 lipca w związku z uchwałą suwańskiej Rady Miejskiej z 18 marca 2020 r. MOPR realizuje program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków suwańszczan z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2020-2021. Program adresowany jest do osób, które:

- samotnie zamieszkują w lokalu lub domu, do którego posiadają tytuł prawny;
- osiągają dochód nieprzekraczający 1500 zł miesięcznie;
- nie korzystają z innych form pomocy uwzględniających dopłatę lub zwolnienie za odbiór odpadów komunalnych z wyłączeniem osób korzystających ze zwolnienia w związku z kompostowaniem bioodpadów, stanowiących odpady komunalne, w kompostowniku przydomowym t.j. dodatku mieszkaniowego, zwolnienia w wysokości 50 % z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku osób, których dochód nie przekracza kwoty 701 zł miesięcznie;
- gromadzą odpady w sposób selektywny;
- nie posiadają zaległości wobec Urzędu Miejskiego w Suwałkach z tytułu podatków i opłat oraz z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Gdzie i kiedy złożyć wniosek?

Wniosek o świadczenie pieniężne osoba uprawniona lub opiekun prawny mogą złożyć:

- w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Suwałkach, ul. Filipowska 20 od dnia 1 lipca 2020 r.; Do wniosku należy dołączyć:
 - dokumenty potwierdzające wysokość dochodu osoby uprawnionej;
 - dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu lub domu;
 - inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pieniężnego.

Więcej na: www.mops.suwalki.pl i www.dwutygodniksuwalki.pl

>> PRACE O SUWAŁKACH

W suwańskim ratuszu podsumowano V edycję konkursu Prezydenta Miasta Suwałk na najlepszą pracę dyplomową o tematyce związanej z Miastem Suwałki. Nagrody odebrały 3 osoby. W kategorii prace inżynierskie/licencjackie, Komisja Konkursowa zarekomendowała do nagrody pracę Rafała Kruski – „Projekt parkingu piętrowego nad placem parkingowym PWSZ w Suwałkach”.

W kategorii prace magisterskie, Komisja Konkursowa zarekomendowała do nagrody dwie wysoko ocenione prace: Olgi Wasilewskiej – „Idea Biophilic City a projektowanie terenów zieleni we współczesnych miastach” i Tomasza Śniegowskiego – „Analiza porównawcza zadań własnych w jednostce samorządu terytorialnego na przykładzie miast Suwałk, Płocka oraz Tarnowa”. Na konkurs wpłynęło ogółem 10 prac dyplomowych, w tym: 5 licencjackich/inżynierskich i 5 magisterskich. Niestety nie zgłoszono prac w kategorii prace doktoranckie.

Suwańskie władze miejskie z laureatami konkursu na najlepszą pracę dyplomową

DYŻURY RADNYCH

W każdy wtorek można spotkać się z suwańskimi radnymi, przekazać im swoje uwagi i pomysły.

We wtorek 7 lipca zapraszają **Karol Korneluk** i **Jacek Niedźwiedzi** z Koalicji Obywatelskiej. Natomiast 14 lipca na suwańszczan czekają **Jacek Juszkiewicz** i **Mariola Brygida Karpińska** z Prawa i Sprawiedliwości. Na spotkanie z radnymi 21 lipca zapraszają **Stanisław Kulikowski** i **Kamil Lauryn** z klubu radnych „Łączą nas Suwałki”.

Przewodniczący Rady Miejskiej **Zdzisław Przełomiec** lub wyznaczony przez niego wiceprzewodniczący przyjmuje interesantów w każdy poniedziałek, od 15.30 do 17 w pokoju 145 na pierwszym piętrze Urzędu Miejskiego.

PREZYDENT MIASTA SUWAŁK działając na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zmianami) podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 23 czerwca 2020 roku w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, przy ul. Mickiewicza 1 na tablicy ogłoszeń wywieszony został na okres **21 dni (od 23.06.2020 r. do 14.07.2020 r.)** wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa przeznaczonej do sprzedaży (Zarządzenie Prezydenta Miasta Suwałk Nr 252/2020 z dnia 23 czerwca 2020 roku).

153/2020

PREZYDENT MIASTA SUWAŁK działając na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zmianami) podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 3 lipca 2020 roku w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, przy ul. Mickiewicza 1 na tablicy ogłoszeń wywieszony został na okres 21 dni (od 03.07.2020 r. do 24.07.2020 r.) wykazy nieruchomości stanowiących własność Miasta Suwałk przeznaczonych do sprzedaży (Zarządzenia Prezydenta Miasta Suwałk Nr 273/2020, 274/2020 i 275/2020 z dnia 3 lipca 2020 roku).

159/2020

Panu

Maciejowi Sieniawskiemu

Pracownikowi Urzędu Miejskiego w Suwałkach

i całej Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia i słowa wsparcia
z powodu śmierci

MAMY

składają

Czesław Renkiewicz, Prezydent Miasta Suwałk

oraz

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Suwałkach

160/2020

Wyrazy szczerzego współczucia

Panu TADEUSZOWI CHOŁKO

Radnemu Rady Powiatu w Suwałkach

z powodu śmierci

MAMY

składają

Marek Działkowski

*– Przewodniczący Rady Powiatu w Suwałkach
wraz z Radą Powiatu*

oraz

*Witold Kowalewski – Starosta Suwański
wraz z Zarządkiem Powiatu*

155/2020

OBWIESZCZENIE

Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 24 czerwca 2020 roku

Prezydent Miasta Suwałk działając na podstawie art. 49, art. 10, art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.), w związku z art. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65 ze zm.) oraz art. 23 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474 ze zm.) zawiadamia, że w dniu 22 kwietnia 2020 roku zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomość w części (1/4) mającą nieregulowany stan prawny, położoną w Suwałkach, obręb nr 0004, oznaczoną działką nr geodezyjny 22844/46 o powierzchni 0,0771 ha, która została objęta decyzją Prezydenta Miasta Suwałk nr 2/2020 sygn. AGP.6740.21.2020. SZ z dnia 15 kwietnia 2020 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie odcinka drogi 2KDL od ulicy Nowomiejskiej wraz z sieciami infrastruktury technicznej w Suwałkach. Strony postępowania mogą zapoznać się z aktami sprawy oraz wypowiedzieć się, co do zebranych dowodów, materiałów w sprawie w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1 pokój nr 141, w godzinach pracy Urzędu.

Jednocześnie zawiadamia się, że postępowanie administracyjne w przedmiocie ustalenia odszkodowania nie zostanie zakończone w terminie 60 dni od dnia nadania decyzji Prezydenta Miasta Suwałk nr 2/2020 sygn. AGP.6740.21.2020. SZ z dnia 15 kwietnia 2020 r. rygorem natychmiastowej wykonalności, tj. w terminie przewidzianym w art. 12 ust. 4g ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych z uwagi na konieczność zapewnienia wszystkim stronom postępowania udziału w postępowaniu, umożliwienie stronom zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym i wypowiedzenia się co do niego.

W związku z powyższym, przewidywany termin załatwienia sprawy określa się do dnia 31 sierpnia 2020 r.

Niniejsze obwieszczenie podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, w „Dwutygodniku Suwańskim” oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suwałkach w dniach od 24.06.2020 r. do dnia 08.07.2020 r.

154/2020

MASZ PROBLEM Z ALKOHOLEM?

CHCESZ PRZESTAĆ PIĆ?

ANONIMOWI ALKOHOLICY CZEKAJĄ

WYKAZ MITINGÓW GRUP AA INTERGRUPY

„POJEZIERZE”

infolinia: 801 033 242

SUWAŃKI:

- „Zgoda”, ul. Szpitalna 77, poniedziałek, czwartek, godz. 18.15;
- „Bratek”, ul. Kościuszki 71A, wtorek, piątek, 18.00;
- „Opoka”, ul. W. Polskiego 36, sobota, godz. 10.00;
- „Dąb”, ul. Szpitalna 62, środa, piątek, godz. 18.15, niedziele i święta 16.00;
- „Krok pierwszy”, ul. Kościuszki 71A, sobota, godz. 14.00;

AUGUSTÓW:

- „Nie Ma Mocnych”, ul. Ks. Skorupki 6, wtorek, godz. 18.00;
- „Maj”, ul. Ks. Skorupki 6, niedziela, godz. 17.00;

SEJNY:

- „Tur”, ul. Wileńska 10, sobota, godz. 18.00;

FILIPÓW:

- „Przebudzenie”, ul. Wólczajska 4, środa, godz. 18.00;

PUŃSK:

- „Nadzieja”, ul. Szkolna 26, czwartek: lato – godz. 20.00, zima – 19.00;

LIPSK:

- „Odnowa”, ul. Kościelna 30, niedziela, godz. 18.00

296/2019

RUSZYŁA REKRUTACJA NA STUDIA W PWSZ W SUWAŁKACH!

Na studentów czekają trzy wydziały i kilkanaście kierunków kształcenia – ściśle związanych z potrzebami rynku.

– Dziś, jak twierdzi dr Marta Wiszniewska, Rektor suwalskiej Uczelni, nie trzeba wyjeżdżać z regionu, żeby studiować w świetnych warunkach i zdobyć ciekawy, perspektywiczny zawód.

Oprócz bogatej oferty kształcenia to właśnie baza dydaktyczna oraz znakomici wykładowcy-praktycy są powodem, dla którego warto studiować w Suwałkach.

- Najnowocześniejsze laboratoria, Centrum Symulacji Medycznej, Centrum Mechatroniczne, pracownie komputerowe, biblioteka, przestronne patio, siłownia, bar. Wszystko to zdecydowanie podnosi komfort zdobywania wykształcenia.

- Nowoczesny Dom Studenta, który czeka na studentów z całego regionu, czy Litwy.

- Bardzo wysokie stypendia i udział w licznych projektach, które

(oprócz nowych umiejętności) również przynoszą materialne zyski – nawet 3 tysiące złotych miesięcznie!

- Możliwość wyjazdu za granicę w ramach programu Erasmus+, zdecydowanie poszerzy horyzonty

- Podobnie, jak udział w licznych kołach zainteresowań

PWSZ w Suwałkach na wszystkich kierunkach prowadzi tzw. profil praktyczny. – To znaczy, że u nas liczy się konkretna, zdobyta umiejętność – tłumaczy dr Wiszniewska. Ratownicy medyczni należą do najlepszych w kraju, pielęgniarki są rozchwytywane nawet za granicą, pedagodzy, ekonomiści, inżynierowie. Żaden absolwent nie powinien mieć dziś problemu ze znalezieniem satysfakcjonującej pracy – dodaje.

Bardzo ciekawą propozycją są studia tzw. weekendowo-popołudniowe, które są alternatywą dla studiów niestacjonarnych. Studenci mają zajęcia w weekendy, ale również dwa/trzy dni w tyg. w godzinach wieczornych. I są to (w odróżnieniu od studiów „zaocznych”) studia całkowicie bezpłatne!

Od tego roku w ofercie pojawił się też NOWY KIERUNEK – LOGISTYKA. O ten kierunek, ze względu na ogromne potrzeby rynku, staraliśmy się od 2/3 lat – wreszcie się udało – mówi Wiszniewska.

Uczelnia staje się również bardzo innowacyjna. – Jako jedyni w województwie realizujemy projekt studiów dualnych, które są przyszłością kształcenia zawodowego w Polsce – mówi dr Agata Wądołowska, prorektor ds. studenckich i dydaktyki. Studenci Zarządzania i inżynierii produkcji połowę zajęć realizują na Uczelni, a połowę u największych pracodawców w regionie (i dodatkowo otrzymują za to wynagrodzenie!). – Wkrótce wprowadzamy również kształcenie w VR, czyli w wirtualnej rzeczywistości. Wyobraźmy sobie taką sytuację – opowiada dr Wądołowska: – student wchodzi do przestronnego pomieszczenia. Za biurkiem widzi mężczyznę z raną postrzałową głowy, a na ziemi pistolet, powoli przeszukuje pokój, idzie w kierunku otwartego sejfu... ale czy nie popełnił błędu? Czy nie zatarł śladów przestępstwa? Ocenę to wykładowca, który wspólnie z pozostałymi studentami widzi wszystko na monitorze. Studenci, dzięki technologii, przeniosą się do innego świata. Wszystko co zobaczą, usłyszą, doświadczą będzie niezwykle realne. Aż trudno uwierzyć, że będzie to rzeczywistość jedynie wirtualna. W specjalnych goglach studenci poczują się jak kryminalodzy, ratownicy medyczni podczas wypadku masowego, ministrowie finansów, czy prokuratorzy.

Uczelnia to jednak nie tylko studiowanie. PWSZ w Suwałkach staje się swoistym centrum kulturalno-społecznym. Liczne konferencje, akcje charytatywne, wydarzenia sportowe, czy juwenalia, które na stałe weszły już w kalendarz najlepszych imprez w mieście. – Robimy wszystko, by na Suwalskiej Uczelni to student czuł się najważniejszy, bo tak właśnie jest – mówi dr Wiszniewska.

Rekrutacja elektroniczna ruszyła 1 lipca!

Więcej tu: www.pwsz.suwalki.pl/kandydat/irk/

DOBRY ZAWÓD NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI

3 WYDZIAŁY 16 KIERUNKÓW

Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa
im. prof. Edwarda F. Szczepanika
w Suwałkach

pwsz.suwalki.pl **REKRUTACJA**

Chcesz szybko sprzedać swoją nieruchomość?

Zadzwoń już dziś do naszego agenta: **tel. 87 566 64 14**. Zapraszamy do współpracy!

NAJLEPSI AGENCI, NAJSZYBSZE TRANSAKCJE

Międzynarodowy Koncern Obrotu Nieruchomościami

ul. 1 Maja 1, 16-400 Suwałki

e-mail: suwalki@wgn.pl www.wgn.pl

Zyskaj czas oraz lepsze pieniądze

POWIERZ NAM SPRZEDAŻ WŁASNEGO M

MojePokoje.pl
NIERUCHOMOŚCI

500 31 51 61 biuro@mojepokoje.pl

18/2020

E L T E C H B I U R

NAJWIĘKSZY SKLEP KOMPUTEROWY
PROFESJONALNY SERWIS

KASY FISKALNE

SUWAŁKI, UL. HAMERSZMITA 9

WWW.ELTECHBIUR.PL

13/6/2020

PRACA w Niemczech

dla kobiet i mężczyzn
stała lub wakacyjna
premie do 200 euro

727 001 705

www.remax-praca.pl

KRAZ: 7765

15/6/2020